

МИНИСТЕРСТВО НА МЛАДЕЖТА И СПОРТА

НАЦИОНАЛНА ИЗПИТНА ПРОГРАМА ЗА ПРОВЕЖДАНЕ НА ДЪРЖАВНИ ИЗПИТИ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА ТРЕТА СТЕПЕН НА ПРОФЕСИОНАЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ

	Код по СППО	Наименование
Професионално направление	813	СПОРТ
Професия	813080	ОРГАНИЗАТОР НА СПОРТНИ ПРОЯВИ И ПЪРВЕНСТВА
Специалност	8130801	ОРГАНИЗАЦИЯ НА СПОРТНИ ПРОЯВИ И ПЪРВЕНСТВА

Утвърдена със Заповед № РД 09-632/
06.10.2014

София, 2014 година

I. ПРЕДНАЗНАЧЕНИЕ И ЦЕЛ НА ИЗПИТНАТА ПРОГРАМА

Националната изпитна програма е предназначена за организиране и провеждане на държавни изпити по теория и по практика на професията и специалността за придобиване на **трета** степен на професионална квалификация по професията **813080 – Организатор на спортни прояви и първенства**, специалност **8130801 – Организация на спортни прояви и първенства**, от списъка на професиите за професионално образование и обучение по чл. 6 от Закона за професионалното образование и обучение.

Целта на настоящата национална изпитна програма е да определи единни критерии за оценка на професионалните компетентности на обучаваните, които се изискват за придобиване на **трета** степен на професионална квалификация по изучаваната професия и специалност.

Националната изпитна програма е разработена във връзка с чл. 36 от Закона за професионалното образование и обучение (ЗПОО) в съответствие с Държавното образователно изискване за придобиване на квалификация съгласно Наредба № 53 от 25.01.2012 г. за придобиване на квалификация по професията „**Организатор на спортни прояви и първенства**” (Обн. - ДВ, бр. 19 от 06.03.2012 г., в сила от 06.03.2012 г., издадена от Министъра на образованието, младежта и науката.)

Държавните изпити по теория и по практика на професията и специалността се провеждат в съответствие с изискванията на ЗПОО и Наредба № 3 от 15.04.2003 г. за системата на оценяване.

II. СЪДЪРЖАНИЕ НА НАЦИОНАЛНАТА ИЗПИТНА ПРОГРАМА

- 1. Държавен изпит по теория на професията и специалността:**
  - а. Изпитните теми с план-тезиса на учебното съдържание.
  - б. Критерии за оценяване.
- 2. Държавен изпит по практика на професията и специалността:**
  - а. Указания за съдържанието на индивидуалните практически задания.
  - б. Критерии за оценяване.
- 3. Система за оценяване.**
- 4. Препоръчителна литература.**
- 5. Приложения:**
  - а. Примерен изпитен билет за държавния изпит по теория на професията и специалността.
  - б. Примерни индивидуални практически задания.

III. ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ ПО ТЕОРИЯ НА ПРОФЕСИЯТА И СПЕЦИАЛНОСТТА

1. *Изпитните теми с план-тезиса на учебното съдържание.*

2. *Критерии за оценяване.*

3. *Литература.*

Изпитна тема № 1. Основи на управлението.

План-тезис:

- Същност и съдържание на управлението (мениджмънта), като теория и практика.
- Принципи на управлението.
- Основни теоретико-приложни подходи (школи) в управлението.
- Елементи и съвременни предизвикателства в мениджърската професия.
- Стиллове на управление.
- Мениджърски принципи и тактики.

Примерна приложна задача/казус: Опишете използвания стил и подход на управление в избрана спортна организация (спортен клуб, федерация или фитнес център) и съответстващите мениджърски принципи! На тази основа формулирайте препоръки за подобряване управлението на избрания вид спортна организация!

Дидактически материали – учебни помагала и учебници.

<i>Критерии за оценяване по изпитна тема № 1</i>	Максимален брой точки
1. Познава основните принципи на управлението.	10
2. Познава утвърдените теоретикоприложни подходи (школи) в управлението.	15
3. Умее да изведе и логически да обоснове ключовите елементи и предизвикателства в работата на съвременните мениджъри.	10
4. Познава съдържанието и спецификите на различните управленски стиллове.	10
5. Познава съответните мениджърски принципи и тактики.	5
6. Решава приложната задача/казуса.	10
Общ брой точки	60

Изпитна тема № 2. Управлението на спорта от гледна точка на системния подход.

План-тезис:

- Основни теории за развитието на системите.
- Основни понятия.
- Същност, видове, структура и характеристики на системите от социален тип.
- Функции на спорта като социална система.
- Концептуални основи, принципи на приложение и обект на анализ на системния подход в сферата на спорта.
- Особенности на външната и вътрешната среда на различните видове спортни организации и фирмени субекти.
- Предимства и недостатъци на системния подход при управлението на спорта и спортните организации.

Примерна приложна задача/казус: Анализирайте функционирането на една организация от гледна точка на системния подход!

Дидактически материали – учебни помагала и учебници.

Критерии за оценяване по изпитна тема № 2	Максимален брой точки
1. Владее основни понятия и тяхното значение.	5
2. Познава основните теории за системите.	10
3. Познава същността, структурно-функционалното устройство и характеристиките на системите от социален тип.	10
4. Може да определи и да анализира границите на външната и вътрешната среда на организациите.	10
5. Умее да формулира и обоснове силните и слабите страни на системния анализ, като утвърден подход в управлението на спорта.	5
6. Може да определи съставните елементи и взаимовръзките в една социална система.	15
7. Решава приложната задача/казуса.	5
Общ брой точки	60

Изпитна тема № 3. Социални аспекти на управлението на физическото възпитание и спорта.

План-тезис:

- Социални характеристики на физическото възпитание и спорта.
- Социални функции и форми на социални въздействия на спорта.
- Социално-демографска структура и характеристики на целевите групи спортни потребители в България.
- Цели и приоритети на системата на физическото възпитание и спорта.
- Принципи на изграждане и функциониране на системата на спорта.
- Възможности и форми на взаимодействие на системата на физическото възпитание и спорта с други обществени системи (образование, здравеопазване, култура, икономика, наука, развлекателна индустрия).
- Социални фактори, въздействащи върху управлението на физическото възпитание и спорта.
- Форми и механизми на социално включване и участие в двигателни дейности и спортни занимания.
- Основни фактори, мотиви и най-често посочвани бариери пред участието в спортни дейности.

Примерна приложна задача/казус: Изведете и обосновайте възможните форми за взаимодействие между спортни организации, образователни и здравни институции с цел постигане на максимално широки и трайни социални ефекти!

Дидактически материали – учебни помагала и учебници.

<i>Критерии за оценяване по изпитна тема № 3</i>	Максимален брой точки
1. Диференцира и интерпретира различните социални характеристики и ефекти на спорта.	5
2. Познава особеностите на социално-демографската структура на различните социални групи в България.	10
3. Познава основните принципи на функциониране и приоритетите на системата на физическото възпитание и спорта.	5
4. Анализира и обосновава влиянието на основните фактори от външната среда върху управлението на физическото възпитание и спорта.	10
5. Познава основните форми и средства за социално участие в двигателни дейности и спортни занимания.	5
6. Познава основните фактори, въздействащи върху участието в спортни дейности.	10
7. Умее да разграничава водещите мотиви и бариери пред практикуването на физически упражнения и спорт.	10
8. Решава приложната задача/казуса.	5
Общ брой точки	60

Изпитна тема № 4. Управление на Системата на физическо възпитание и спорт (СФВС) в България

План-тезис:

- Социални измерения на системата.
- Видове и форми на социални ресурсни взаимодействия между съставните елементи на системата.
- Фактори от външната среда – анализ на въздействия.
- Обхват на системата и целеви социално-демографски групи от населението.
- Основни функционални области на СФВС – спорт в училище, ДЮС, спорт в свободното време, спорт за хора с увреждания, високо спортно майсторство, професионален спорт.
- Ресурсно осигуряване.
- Основни документи в спорта – закони, стратегии, програми, харти, конвенции.
- Критерии и показатели за измерване на социалната и икономическата ефективност на спортовете.

Примерна приложна задача/казус: Интерпретирайте и анализирайте функционирането на физическото възпитание и спорта, като социално-икономическа система, през призмата на системния подход!

Дидактически материали – учебни помагала и учебници, сборници от нормативни документи.

Критерии за оценяване по изпитна тема № 4	Максимален брой точки
1. Познава основните социални значения и измерения на СФВС.	5
2. Анализира въздействията на основните фактори от външната среда.	10
3. Познава и анализира основни функционални области на СФВС.	10
4. Познава основните ресурси за функционирането на СФВС.	10
5. Познава основните документи в спорта.	10
6. Умее да формулира критерии и показатели за измерване на социалната и икономическата ефективност на спортовете.	10
7. Решава приложната задача/казуса.	5
Общ брой точки	60

Изпитна тема № 5. Структурно устройство на Системата на физическо възпитание и спорт (СФВС) в България

План-тезис:

- Основни организации, институции и структури от публичния сектор (държавни, общински), имащи отношение към управлението на физическото възпитание и спорта.
- Основни организации и структури от неправителствения спортен сектор.
- Организации и формирания от частния сектор (предприемачески структури в спорта).
- Структура и функции на Министерството на младежта и спорта.
- Функции на общините в областта на спорта.
- Роля и функции на МОН и училищата в развитието на физическото възпитание и спорта.
- Форми на партньорство и функционална интеграция между организации и институции от публичния, неправителствения и частния сектори.

Примерна приложна задача/казус: Анализирайте модела на системата на спорта в България като продукт от взаимодействието между публичния (държава), обществения (неправителствен) и частен (бизнес) сектор!

Дидактически материали – учебни помагала и учебници.

Критерии за оценяване по изпитна тема № 5	Максимален брой точки
1. Познава основните субекти от трите сектора, имащи отношение към управлението на физическото възпитание и спорта.	10
2. Познава структурата и функциите на Министерството на младежта и спорта.	5
3. Анализира формите на функционална интеграция между организациите от публичния, неправителствения и частния сектори.	10
4. Познава ролята и ангажиментите на общините в областта на спорта.	10
5. Познава съдържанието на извънкласните и извънучилищните форми на спортни дейности.	5
6. Познава основните видове обществени спортни организации.	10
7. Познава формите на участие и дейност на формирания от частния сектор.	5
8. Решава приложната задача/казуса.	5
Общ брой точки	60

Изпитна тема № 6. Анализ на национални, общински и корпоративни програми за развитие на физическото възпитание и спорта (ФВС)

План-тезис:

- Програмите в спорта, като средство за реализация на спортни политики.
- Комплексни национални програми за развитие на ФВС.
- Видове национални програми в областта на спорта сред учащите, спорта за всички, спорта за хора с увреждания, спорта за хора в неравностойно социално положение.
- Специфики на общинските политики и програми в областта на спорта.
- Програми за развитие на спорта по линия на бизнеса (корпоративни).
- Критерии за оценка на социалната и/или икономическата значимост на видовете програми в спорта.

Примерна приложна задача/казус: Анализирайте модела на функциониране (структура, обхват, цели, механизми за реализация, ресурсно осигуряване, партньорства, ефекти) на национална, общинска или корпоративна програма за развитие на физическото възпитание и спорта по избор!

Дидактически материали – учебни помагала и учебници, сборници от програмни документи.

Критерии за оценяване по изпитна тема № 6	Максимален брой точки
1. Умее да интерпретира ролята и значението на програмите, като средство за реализация на различни по обхват, характер и насоченост спортни политики.	10
2. Анализира съдържанието и структурните компоненти на различните национални програми в областта на спорта.	15
3. Познава характеристиките на общинските политики и програми в областта на спорта.	10
4. Познава характера и видовете програми със спортна насоченост от страна на бизнеса.	10
5. Демонстрира умения за извеждане на критерии за оценка на социално-икономическата значимост на програмите в спорта.	5
6. Решава приложната задача/казуса.	10
Общ брой точки	60

Изпитна тема № 7. Функционални области (подсистеми) на СФВС

План-тезис:

- Причини и признаци за диференциация на отделните функционални области (подсистеми) на СФВС.
- Концептуални основи, цели, функции, обхват на въздействие и целеви групи, структурно-функционални звена, ресурсно осигуряване, търсени ефекти и въздействия на:
  - физическото възпитание и спорта в училище;
  - детско-юношеския спорт;
  - спорта в свободното време (спорт за всички);
  - високото спортно майсторство (елитен спорт);
  - спорта за хора с увреждания.
- Социално-икономически критерии за ефективност на функционирането на отделните подсистеми.

Примерна приложна задача/казус: Анализирайте и обосновайте модел за функционална интеграция между отделни функционални области от СФВС.

Дидактически материали: учебни помагала и учебници.

Критерии за оценяване по изпитна тема № 7	Максимален брой точки
1. Извежда и аргументира признаци за диференциация на отделните подсистеми на СФВС.	10
2. Анализира концептуалните основи, целите, функциите, обхвата, насочеността, структурно-функционалните звена, ресурсното осигуряване и въздействията на основните подсистеми на СФВС.	30
3. Умее да изведе и да диференцира социално-икономически критерии за ефективност на функционирането на отделните подсистеми на СФВС.	10
4. Решава приложната задача/казуса.	10
Общ брой точки	60

Изпитна тема № 8. Ресурсно осигуряване на системата на физическото възпитание и спорта (СФВС) в България

План-тезис:

- Модел на функциониране на системите от ресурсен тип.
- Източници за финансиране на физическото възпитание и спорта.
- Видове материално-техническо осигуряване в спорта.
- Спортни съоръжения – вид, собственост, форми на управление.
- Кадрово осигуряване – видове спортни и други специалисти.
- Научно и информационно осигуряване – източници, форми и разновидности.
- Нормативно осигуряване – закони, наредби, устави, кодекси, договори, харти и конвенции.
- Критерии и показатели при формиране на приоритетите за разпределението на различните видове ресурси в отделните подсистеми на спорта.

Примерна приложна задача/казус: Анализирайте социално-икономическата ефективност при използване на ресурсите от гледна точка на националните приоритети в развитието на спорта!

Дидактически материали – учебни помагала и учебници, сборници от нормативни документи.

Критерии за оценяване по изпитна тема № 8	Максимален брой точки
1. Анализира модела на функциониране на системите от ресурсен тип.	5
2. Познава източниците за финансиране на физическото възпитание и спорта.	10
3. Познава видовете материално-техническо осигуряване в спорта.	10
4. Познава видовете специалисти, необходими за функционирането на СФВС.	5
5. Познава параметрите на информационното и технологичното осигуряване на спорта.	5
6. Познава основните закони, наредби, устави, кодекси, договори, харти и конвенции в сферата на спорта.	10
7. Умее да формулира и да обосновава критерии за определяне на приоритетите при финансирането на отделните подсистеми на спорта.	10
8. Решава приложната задача/казуса.	5
Общ брой точки	60

Изпитна тема № 9. Мениджмънт на спортни организации

План-тезис:

- Причини и фактори, довели до необходимостта от създаване на спортните организации.
- Видове спортни организации – сдружения с нестопанска цел.
- Съставни елементи на спортните организации (вътрешна среда).
- Цели и мисия на обществените спортни организации.
- Принципи на учредяване на спортни организации.
- Структура и органи на управление на спортната организация.
- Организационни промени и организационно развитие – модели и механизми.
- Фактори от външната обкръжаваща среда.
- Съвременни предизвикателства в мениджмънта на спортните организации.
- Източници на финансиране на спортните организации.
- Критерии и показатели за оценка на ефективността на дейността на спортните организации.

Примерна приложна задача/казус: Анализирайте функционирането на избран вид спортна организация, като вид социално-икономическа система от гледна точка на взаимодействията си с външната среда!

Дидактически материали – учебни помагала и учебници.

Критерии за оценяване по изпитна тема № 9	Максимален брой точки
1. Анализира и тълкува причините и факторите за възникването на спортните организации.	5
2. Познава видовете обществени спортни организации.	5
3. Анализира състава и структурата на външната и вътрешната среда на различните видове спортни организации.	10
4. Анализира смисъла, ролята, значението и принципите на учредяване на спортни организации.	5
5. Познава управленската структура и основните органи на управление на спортните организации.	10
6. Умее да формулира ключовите предизвикателства и тенденции в мениджмънта на спортните организации.	10
7. Умее да формулира и да обосновава показатели за оценка на ефективността на дейността на спортните организации.	10
8. Решава приложната задача/казуса.	5
Общ брой точки	60

Изпитна тема № 10. Спортни клубове

План-тезис:

- Характеристика на управлението на спортни клубове.
- Видове спортни клубове – сдружения с нестопанска цел и професионални спортни клубове като акционерни дружества.
- Вътрешна и външна среда на спортен клуб.
- Права, функции, извършвани дейности и услуги от спортните клубове.
- Модел на управленска структура на спортен клуб.
- Организационна култура на спортен клуб.
- Стратегии и бизнес модели за развитие на спортен клуб.
- Форми на партньорства с общини, образователни институции, неправителствени организации и бизнеса.

Примерна приложна задача/казус: Анализирайте и обосновайте социалните, икономическите и маркетинговите фактори, които трябва да се проучват преди вземането на решение за създаване на спортен клуб. Представете технологията на учредяване и регистриране на спортен клуб!

Дидактически материали: учебни помагала и учебници.

Критерии за оценяване по изпитна тема № 10	Максимален брой точки
1. Формулира и анализира особеностите в управлението на спортни клубове.	10
2. Диференцира и анализира различните видове спортни клубове от гледна точка на техния юридически статут, стратегическа ориентация, права, дейности.	5
3. Анализира състава и структурата на външната и на вътрешната среда на спортния клуб.	10
4. Познава управленската структура и спецификите на организационната култура на спортните клубове.	10
5. Познава и анализира стратегиите и бизнес моделите за развитие на спортните клубове.	10
6. Формулира и аргументира механизми за взаимодействие на спортния клуб със субекти от публичния, неправителствения и частния сектори.	5
7. Решава приложната задача/казуса.	10
Общ брой точки	60

Изпитна тема № 11. Управление на спорта

План-тезис:

- Същност и характеристика на управлението на спорта.
- Концептуални основи, принципи и механизми на структуриране на пирамидалния модел като основна форма на организация на съвременния спорт.
- Основни спортни субекти, управленски равнища и функционални правомощия в пирамидалния модел на управлението на спорта.
- Взаимоотношения между традиционните спортни организации и появата на нови субекти (професионални лиги, синдикални организации, антидопингови агенции, промотори, маркетингови посредници и други).
- Практически форми и механизми за запазване интегритета между нивата на спортната пирамида.
- Стратегически предизвикателства за съхраняването на пирамидалния модел на управление на спорта, произтичащи от натиска за промени от страна на наднационални субекти от рода на Европейската комисия, Съвета на Европа, Международния олимпийски комитет, мултинационални бизнес компании.
- Същност, направления и ползи от глобалните програми за развитие на спорта по линия на международните спортни организации за субектите на национално и местно ниво.

Примерна приложна задача/казус: Идентифицирайте и анализирайте основните конфликти и механизмите за сътрудничество между различните спортни субекти и нива на управление в пирамидалния модел на организация на спорта!

Дидактически материали – учебни помагала и учебници.

Критерии за оценяване по изпитна тема № 11	Максимален брой точки
1. Анализира същността на управлението на спорта.	10
2. Познава и анализира концептуалната основа, принципите и механизмите на структуриране на пирамидалния модел на управлението на спорта.	15
3. Познава основните субекти и баланса на властовите отношения между тях в пирамидалния модел.	5
4. Познава основните форми и механизми за запазване интегритета между нивата на спортната пирамида.	10
5. Анализира ефектите и взаимоотношенията между спортните организации и субекти от наднационален характер.	5
6. Познава същността и ползите от глобалните програми за развитие на спорта по линия на международните спортни организации за субектите на национално и местно ниво.	10
7. Решава приложната задача/казуса.	5
Общ брой точки	60

Изпитна тема № 12. Спортът в Европейския съюз (ЕС)

План-тезис:

- Характеристика и специфика на европейския модел на спорта.
- Основни видове спортни организации на европейско ниво – структура, функции, интереси, механизми за въздействие.
- Особености на политиката, основни интереси и форми на намеса в спорта от страна на Европейската комисия (ЕК) и Съвета на Европа (СЕ).
- Сфери, форми и механизми на междуинституционално взаимодействие между неправителствения спортен сектор и институциите на ЕС.
- Тенденции на развитие на спорта в Европа.
- Основни документи на ЕК и СЕ, които регулират и влияят върху функционирането на спорта на национално и европейско равнище.
- Спортът в договорите, стратегиите и политиките на ЕС.
- Програми на ЕС за финансиране и подпомагане на спорта.

Примерна приложна задача/казус: Направете сравнителен анализ между спецификите и сходствата в моделите на управление на спорта в някои европейски страни и в България!. Идентифицирайте и обосновайте ключови сфери и компоненти от системата на спорта в България, които се нуждаят от промени и сближаване от гледна точка на препоръките и изискванията на основни европейски документи в спорта!

Дидактически материали: учебни помагала и учебници, сборници от нормативни документи.

Критерии за оценяване по изпитна тема № 12	Максимален брой точки
1. Извежда и анализира отличителните характеристики на европейския модел на спорта.	10
2. Познава основните видове спортни организации на различните нива.	5
3. Анализира взаимоотношенията между спортното движение и европейските институции.	5
4. Познава съдържанието на основните документи на Европейската комисия и Съвета на Европа, свързани със спорта на национално и европейско равнище.	10
5. Анализира тенденциите на развитие на спорта в Европа.	5
6. Познава актуалните програми на ЕС за финансиране на спорта.	10
7. Решава приложната задача/казуса.	15
Общ брой точки	60

Изпитна тема № 13. Маркетинг в спорта

План-тезис:

- Дефиниции и значение на маркетинга в спорта.
- Цели и функции на маркетинга в спорта.
- Същност и принципи на съвременния маркетинг – тенденции на развитие.
- Основни концепции и подходи на приложение на маркетинга в спорта.
- Специфични особености на спортния маркетинг.
- Същност и елементи на маркетинговия микс.
- Маркетингови субекти и производствени структури в спорта.
- Компоненти на външната и вътрешната маркетингова среда в спорта.
- Маркетингови стратегии в спорта.

Примерна приложна задача/казус: Анализирайте дейността на спортна организация по избор през призмата на елементите на маркетинговия микс!

Дидактически материали – учебни помагала и учебници.

Критерии за оценяване по изпитна тема № 13	Максимален брой точки
1. Умее да дефинира маркетинга, основните му принципи, цели и функции.	10
2. Познава ключовите концепции и подходи на приложение на маркетинга в спортен контекст.	5
3. Умее да диференцира спецификите на спортния маркетинг от конвенционалния фирмен маркетинг.	5
4. Анализира същността и логиката на управление на елементите на маркетинговия микс (вътрешна и външна среда).	15
5. Познава основните производствени структури в спорта.	5
6. Познава най-често прилаганите в спортната практика маркетингови стратегии.	10
7. Решава приложната задача/казуса.	10
Общ брой точки	60

Изпитна тема № 14. Маркетингови политики в спорта

План-тезис:

- Маркетингът като социален процес, икономическа дейност и система от управленски дейности.
- Видове и особености на спортния продукт.
- Жизнен цикъл на продукта и кореспондиращи маркетингови тактики за действие.
- Маркетингови политики за развитие и продажба на спортни продукти.
- Ценова политика в спорта. Методи и механизми за ценообразуване на спортните продукти.
- Политики за разпространение и потребление на спортните продукти. Дистрибуционни канали.
- Маркетингова комуникационна политика – форми и средства за промоция на спортни продукти.
- Особености на видовете спортни пазари.

Примерна приложна задача/казус: Анализирайте и обосновайте предприетите маркетингови политики и решения в зависимост от спецификите на избран спортен продукт/услуга и етапа от жизнения цикъл, в който се намира!

Дидактически материали – учебни помагала и учебници.

Критерии за оценяване по изпитна тема № 14	Максимален брой точки
1. Интерпретира маркетинга от социална, икономическа и управленска гледна точка.	5
2. Познава видовете и особености на типичния спортен продукт.	10
3. Анализира етапите от жизнения цикъл на продукта и аргументира подходящите маркетингови тактики за действие при всеки етап.	10
4. Познава методите и механизмите за ценообразуване на спортните продукти.	10
5. Анализира политиките и каналите за разпространение и потребление на спортни продукти.	5
6. Познава утвърдените форми и средства за промоция на спортни продукти.	10
7. Познава видовете спортни пазари.	5
8. Решава приложната задача/казуса.	5
Общ брой точки	60

Изпитна тема № 15. Маркетингови проучвания в спорта

План-тезис:

- Същност и цели на маркетинговите проучвания в спорта.
- Особенности на потребителите на спортни продукти и услуги.
- Същност и технология на приложение на метода „пазарна сегментация”.
- Сфери на маркетингови проучвания в спорта.
- Етапи и дейности в разработването и провеждането на маркетингово изследване.
- Методи за осъществяване на маркетингови проучвания в спорта.
- Елементи на маркетингова информационна система в спорта.
- Индикатори за идентифициране, проучване и анализ на конкурентна среда.
- Критерии и показатели за определяне на социална и икономическа ефективност на маркетинговите изследвания.

Примерна приложна задача/казус: Разработете модел за осъществяване на маркетингово проучване в областта на спортните услуги!

Дидактически материали – учебни помагала и учебници.

Критерии за оценяване по изпитна тема № 15	Максимален брой точки
1. Формулира същността и целите на маркетинговите проучвания в спорта.	5
2. Познава особеностите на спортните потребители.	10
3. Познава основните сфери на маркетингови проучвания в спорта.	5
4. Анализира основните етапи и съпътстващи ги дейности при разработването и провеждането на маркетингово изследване.	10
5. Познава утвърдените методи за осъществяване на маркетингови проучвания в спорта.	10
6. Анализира елементите на маркетингова информационна система в спорта.	5
7. Познава показателите за анализ на конкурентната среда.	5
8. Решава приложната задача/казуса.	10
Общ брой точки	60

Изпитна тема № 16. Спонсорство в спорта

План-тезис:

- Същност, съвременни модели и специфики на спонсорството в спорта.
- Разлики между спонсорство и дарителство.
- Мотиви за спонсориране от страна на бизнеса.
- Субекти и обекти в спонсорските отношения в спорта.
- Организационни, социални, икономически и правни измерения на спонсорството.
- Спонсорството като част от маркетинговия комуникационен микс на фирмите.
- Управление на спонсорството в контекста на спортните организации – основни етапи и дейности в планирането и реализацията на спонсорските отношения.
- Методи за измерване на ефектите от спонсорството.
- Видове договори в спорта – същност и структура.

Примерна приложна задача/казус: Разработете проект на спонсорска оферта за спонсориране на спортна организация, състезание, отбор или спортист (по избор)!

Дидактически материали – учебни помагала и учебници.

Критерии за оценяване по изпитна тема № 16	Максимален брой точки
1. Анализира същността, концепциите и утвърдените съвременни модели за реализация на спонсорството в спорта.	10
2. Умее да разграничава спонсорството от дарителските практики.	5
3. Познава най-често посочваните от фирмите мотиви за спонсориране и използването му като част от маркетинговия комуникационен микс.	10
4. Анализира управлението на спонсорството от гледна точка на спортните организации.	10
5. Познава основните методи за измерване на ефектите от спонсорството.	10
6. Познава основните видове договори в спорта.	5
7. Решава приложната задача/казуса.	10
Общ брой точки	60

Изпитна тема № 17. Икономика на спорта

План-тезис:

- Същност и особености на икономиката на спорта.
- Обект и предмет на изучаване на икономиката на спорта.
- Характеристика на икономическите отношения в спорта. Основни субекти и производствени структури в икономическата система.
- Същност и приложение на принципите на пазарната икономика в спорта.
- Закон за търсенето и закон за предлагането и тяхното приложение в реализацията на спортния продукт.
- Спортен пазар – видове, специфики.
- Специфики на инвестиционната политика в спорта – видове инвестиции, механизми за реализация, методи за определяне на икономическата възвръщаемост.

Примерна приложна задача/казус: Разработете проект за пазарна реализация на спортен продукт по избор от гледна точка на неговото търсене и предлагане!

Дидактически материали – учебни помагала и учебници.

Критерии за оценяване по изпитна тема № 17	Максимален брой точки
1. Познава същността, предмета и обекта на икономиката на спорта.	10
2. Анализира взаимовръзките между основните субекти и производствени структури в икономическата система.	10
3. Анализира принципите на приложение на пазарната икономика в спортните пазари.	5
4. Анализира особеностите на закона за търсенето и закона за предлагането и тяхното приложение в реализацията на спортния продукт.	10
5. Анализира технологията на инвестициите в спорта – видове, механизми за реализация, методи за определяне на икономическата възвръщаемост.	15
6. Решава приложната задача/казуса.	10
Общ брой точки	60

Изпитна тема № 18. Финансиране и материално-техническо осигуряване на спорта

План-тезис:

- Същност, особености, форми.
- Източници за финансиране на спорта по линия на държавата, общините, домакинствата и бизнеса.
- Същност, роля и механизми за реализация на публично-частното партньорство в спорта.
- Финансиране на национални и общински спортни програми.
- Финансиране на кампании и проекти за насърчаване на спортната активност.
- Видове и специфики на бюджетите в спортната практика. Технология на бюджетните политики.
- Управление бюджета на спортните организации – структура, принципи, баланс.
- Особенности на материално-техническото осигуряване в спорта – видове, направления, форми, източници на осигуряване.

Примерна приложна задача/казус: Разработете структурата (приходна и разходна част) на бюджета на спортно събитие по избор!

Дидактически материали: учебни помагала и учебници.

<i>Критерии за оценяване по изпитна тема № 18</i>	Максимален брой точки
1. Познава източниците за финансиране на спорта.	10
2. Познава същността и сферите на приложение на публично-частното партньорство в спорта	5
3. Познава източниците и изискванията за финансиране на национални и общински спортни програми.	10
4. Познава спецификите и технологията на бюджетния мениджмънт в спорта.	10
5. Анализира принципите и механизмите за управление бюджета на спортни организации.	10
6. Познава съдържанието и особеностите на материално-техническото осигуряване в спорта.	10
7. Решава приложната задача/казуса.	5
Общ брой точки	60

Изпитна тема № 19. Управлението като информационен процес от гледна точка на системния анализ

План-тезис:

- Основни понятия и същност на управлението като информационен процес.
- Информационно осигуряване на управлението на спорта – видове и източници на информация.
- Модел на управлението като цикличен информационен процес.
- Управленски функции и мястото им в цикъла на управленския процес.
- Характеристика на правата и обратната връзка в управленския процес.
- Условия и предпоставки за осъществяване процес на управление в социалните системи.
- Критерии за ефективност и ефикасност на управленските дейности.

Примерна приложна задача/казус: Проектирайте и анализирайте модел на организация на спортно събитие, като цикличен управленски процес, чрез представяне на последователността на използване на основните управленски функции!

Дидактически материали – учебни помагала и учебници.

<i>Критерии за оценяване по изпитна тема № 19</i>	Максимален брой точки
1. Познава основните понятия и анализира същността на управлението като системен информационен процес.	10
2. Анализира технологията на информационното осигуряване на управлението.	5
3. Анализира модела на управление като цикличен информационен процес.	10
4. Познава основните управленски функции и мястото им в технологията на управленския процес.	10
5. Дефинира условията и предпоставките за осъществяване на управленски процес в социалните системи.	5
6. Умее да изведе и да обоснове критерии за ефективност и ефикасност на управленските дейности.	10
7. Решава приложната задача/казуса.	10
Общ брой точки	60

Изпитна тема № 20. Приложение на управленските функции в спорта

План-тезис:

- Основни управленски функции и мястото им в управленския процес.
- Целеполагане – технология и механизми.
- Прогнозиране – същност, етапи, методи.
- Планиране – същност, видове планове, принципи и подходи за планиране; етапи на планирането.
- Вземане на управленски решения – същност, видове решения, технология на вземане на решения, критерии за ефективност.
- Организация и ръководство – особености, видове, стилове, методи.
- Координация – същност, етапи, условия.
- Контрол и регулиране – същност, видове, технология на осъществяване.

Примерна приложна задача/казус: Разработване модел на вземане на управленско решение за изграждане на собствена спортна база, чрез прилагане на метода за прогнозиране „Мозъчна атака“!. Опишете нужните организационни условия, които трябва да се създадат за практическа реализация на взетото решение!

Дидактически материали – учебни помагала и учебници.

Критерии за оценяване по изпитна тема № 20	Максимален брой точки
1. Дефинира и анализира основните управленски функции и приложението им в управленския процес.	30
2. Умее да аргументира теоретичния анализа на отделните управленски функции с привеждане на примери от спортната практика.	15
3. Решава приложната задача/казуса.	15
Общ брой точки	60

Изпитна тема № 21. Теоретични основи на спортните събития

План-тезис:

- Значение и функции на спортните събития за развитието на спорта (социални, спортни, икономически, ресурсни, медийни, политически въздействия).
- Характеристики и класификация на спортните събития.
- Място на състезанията в отделните етапи и цикли от спортната подготовка.
- Роля на спортните събития като средство за стратегическо развитие на спортните организации и увеличаване на социално-икономическата значимост на спортовете.
- Фактори, определящи социално-икономическата значимост на спортните събития.
- Производствени структури и потребители на спортни събития. Анализ на пазара на спортни събития в България.
- Модел за управление на спортните събития като система – анализ на взаимодействията в контекста на вътрешната и външната обкръжаваща среда.

Примерна приложна задача/казус: Разработете проект за различни видове спортни събития, като част от стратегията за развитие на спортна федерация, с оглед повишаване социалната и икономическата значимост на спорт по избор!

Дидактически материали – учебни помагала и учебници.

Критерии за оценяване по изпитна тема № 21	Максимален брой точки
1. Познава съвременните интерпретации относно смисъла и значението на спортните събития и анализира разностранните им функции.	10
2. Характеризира видовете спортни събития от гледна точка на утвърдените признаци за тяхната класификация.	5
3. Анализира ролята на спортните събития като средство за стратегическо развитие на спортните организации.	10
4. Познава факторите, определящи социално-икономическата значимост на спортните събития.	5
5. Анализира пазара на спортни събития в България.	5
6. Анализира управлението на спортните събития през призмата на системния подход.	10
7. Решава приложната задача/казуса.	15
Общ брой точки	60

Изпитна тема № 22. Технология на управлението на спортни събития – практически аспекти

План-тезис:

- Основни етапи в процеса на планиране, организиране и провеждане на спортни събития.
- Основни субекти, участващи в процеса, и мениджърски дейности, извършвани в отделните технологични етапи.
- Ключови практически направления в организацията и подготовката на спортни събития.
- Същност, значение, структура и функции на организационния комитет, като основен вид структура за управление на спортни събития.
- Роля и значение на доброволците като ключов ресурс за реализиране на спортни събития. Елементи на системата за набиране, подбор и подготовка на доброволци.
- Анализ на структурата и съдържанието на основни документи за планиране и провеждане на спортни събития – спортен календар, организационен план, наредба.
- Видове договори, съпътстващи организацията на спортни събития.

Примерна приложна задача/казус: Разработете организационен план с основните задачи, дейности, ресурси, отговорници за организиране и провеждане на спортно събитие по вид спорт!

Дидактически материали: учебни помагала и учебници.

<i>Критерии за оценяване по изпитна тема № 22</i>	Максимален брой точки
1. Анализира основните етапи и съпътстващи дейности в процеса на планиране, организиране и провеждане на спортни събития.	15
2. Познава основните субекти – производители и потребители на спортни събития, като специфичен спортен продукт.	5
3. Анализира и обосновава същността, значението, структурата и функциите на организационен комитет за провеждане на спортно събитие.	5
4. Анализира ролята и значението на доброволчеството в спортните събития. Познава елементи на системата за управление на доброволци.	10
5. Познава структурата и съдържанието на основните документи за планиране и провеждане на спортни събития – спортен календар, организационен план, наредба.	10
6. Познава основните видове договори при спортни събития.	5
7. Решава приложната задача/казуса.	10
Общ брой точки	60

Изпитна тема № 23. Маркетингови, финансови и ПР аспекти на спортни събития

План-тезис:

- Характеристика на спортните събития като специфичен маркетингов продукт.
- Целеви групи потребители на спортните събития като продукт. Методи за проучване и анализ на целевия пазар на спортни събития.
- Основни дейности при маркетинговото осигуряване на спортни събития.
- Принципи при разработване на средства за визуална идентификация и брендиране на събитието (лого, мото, форми, оцветяване и др.).
- Структура на ПР, вкл. медиен план при реализация на спортни събития.
- Механизми и форми за осигуряване на спонсори и рекламодатели на спортни събития.
- Фактори и механизми за ценообразуване на билети за спортни състезания.
- Структура на бюджета на спортни събития – основни приходоизточници и разходни направления.
- Основни финансови документи за работа при подготовката и отчитането на спортни събития.

Примерна приложна задача/казус: Анализирайте медийното отразяване на спортно събитие (по избор) и интереса на спонсори и рекламодатели към него!

Дидактически материали – учебни помагала и учебници.

Критерии за оценяване по изпитна тема № 23	Максимален брой точки
1. Анализира спортните събития като специфичен маркетингов продукт.	5
2. Познава методите за проучване и анализ на целевите групи потребители на спортни събития.	5
3. Характеризира основните дейности при маркетинговото осигуряване на спортни събития.	10
4. Познава принципите за брендиране на спортно събитие.	5
5. Познава структурата и съдържанието на медиен план за промотиране на спортни събития.	10
6. Анализира утвърдените в практиката механизми и форми за осигуряване на спонсори и рекламодатели на спортни събития.	10
7. Анализира факторите, които влияят върху формирането на цената на билети за спортни състезания.	5
8. Познава основните финансови документи, съпътстващи подготовката и отчитането на спортни събития.	5
9. Решава приложната задача/казуса.	5
Общ брой точки	60

Изпитна тема № 24. Мениджмънт на детско-юношеския спорт (ДЮС)

План-тезис:

- Съдържание и функции.
- Целеви групи и обхват.
- Организации и институции, имащи отношение към развитието на ДЮС. Структурен модел.
- Основни програми, реализирани от Министерството на младежта и спорта в сферата на ДЮС.
- Роля на общините, спортните клубове и спортните федерации за развитието на ДЮС.
- Източници за финансиране.
- Основни проблеми.
- Критерии и показатели за оценка на ефективността.

Примерна приложна задача/казус: Анализирайте формите на взаимодействие между основните субекти за развитие на ДЮС! Предложете практически механизми за усъвършенстване партньорството между спортни училища, спортни клубове и федерации!

Дидактически материали – учебни помагала и учебници.

Критерии за оценяване по изпитна тема № 24	Максимален брой точки
1. Познава концептуалните основи, функции и предназначение на ДЮС като част от системата на високото спортно майсторство.	10
2. Познава основните организации и институции, ангажирани с функционирането на ДЮС.	5
3. Анализира ролята на спортните клубове, федерациите и общините за развитието на ДЮС.	10
4. Познава основните механизми и програми за подпомагане на ДФС по линия на държавата.	5
5. Познава източниците за финансиране и ресурсно осигуряване на ДФС.	10
6. Анализира взаимовръзката между ДЮС и високото спортно майсторство.	10
7. Формулира показатели за социална ефективност на системата на ДЮС.	5
8. Решава приложната задача/казуса.	5
Общ брой точки	60

Изпитна тема № 25. Мениджмънт на високото спортно майсторство (ВСМ)

План-тезис:

- Съдържание и функции.
- Организационна структура на ВСМ.
- Концептуални основи на държавната политика в областта на ВСМ.
- Структура и равнища на „Програма за олимпийска подготовка“.
- Съвременни тенденции в мениджмънта и фактори за развитието на ВСМ.
- Източници за финансиране и ресурсно осигуряване.
- Критерии и подходи за категоризация и подбор на приоритетни за финансиране от държавата спортове.
- Основни проблеми.
- Критерии и показатели за оценка на социалната и икономическата ефективност.

Примерна приложна задача/казус: Анализирайте модела на функциониране на „Програмата за олимпийска подготовка“ и степента, до която прилаганите от Министерството на младежта и спорта критерии за финансиране отговарят на социално-икономическата значимост на обявените за приоритетни спортове!

Дидактически материали – учебни помагала и учебници.

Критерии за оценяване по изпитна тема № 25	Максимален брой точки
1. Познава концептуалните основи, функциите и ролята на ВСМ.	10
2. Познава основните организации и институции, ангажирани с развитието на ВСМ.	5
3. Анализира съвременните тенденции и фактори за развитието на ВСМ.	10
4. Познава източниците за финансиране и ресурсно осигуряване на ВСМ.	10
5. Анализира основните направления в държавната политика в сферата на ВСМ.	10
6. Формулира критерии и показатели за оценка на социалната и икономическата ефективност на системата на ВСМ.	5
7. Решава приложната задача/казуса.	10
Общ брой точки	60

Примерен изпитен билет

.....
(пълно наименование на училището/обучаващата институция)

**ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ ПО ТЕОРИЯ НА ПРОФЕСИЯТА И СПЕЦИАЛНОСТТА
ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА ТРЕТА СТЕПЕН НА ПРОФЕСИОНАЛНА
КВАЛИФИКАЦИЯ**

**по професия 813080
специалност 8130801**

**Организатор на спортни прояви и първенства
Организация на спортни прояви и първенства**

Изпитен билет № 22

**Изпитна тема: Технология на управлението на спортни събития –
практически аспекти**

(изписва се точното наименование на темата)

План-тезис:

- Основни етапи в процеса на планиране, организиране и провеждане на спортни събития.
- Основни субекти, участващи в процеса, и мениджърски дейности, извършвани в отделните технологични етапи.
- Ключови практически направления в организацията и подготовката на спортни събития.
- Същност, значение, структура и функции на организационния комитет като основен вид структура за управление на спортни събития.
- Роля и значение на доброволците като ключов ресурс за реализиране на спортни събития. Елементи на системата за набиране, подбор и подготовка на доброволци.
- Анализ на структурата и съдържанието на основни документи за планиране и провеждане на спортни събития – спортен календар, организационен план, наредба.
- Видове договори, съпътстващи организацията на спортни събития.

Примерна приложна задача/казус: Разработете организационен план с основните задачи, дейности, ресурси, отговорници за организиране и провеждане на спортно събитие по вид спорт!

Дидактически материали: Учебни помагала и учебници.

Председател на изпитната комисия:.....
(име, фамилия) (подпис)

**Директор/Ръководител на
обучаващата институция:**.....
(име, фамилия) (подпис)

(печат на училището/обучаващата институция)

IV. ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ ПО ПРАКТИКА НА ПРОФЕСИЯТА И СПЕЦИАЛНОСТТА

1. Указания за съдържанието на индивидуалните практически задания

Чрез държавния изпит по практика на професията и специалността се проверяват и оценяват професионалните умения и компетентности на обучаваните, отговарящи на **трета** степен на професионална квалификация.

Държавният изпит по практика на професията и специалността се провежда по метода на имитационния модел. Учениците се поставят в ролята на организатори на събития, които трябва да изпълнят конкретни дейности, или да решат възникнали проблеми.

Изпитът по практика на професията и специалността се състои в демонстриране на знания и умения от следните тематични области:

- Предварителен етап (преди събитието) – разработване на концепция, предварителни анализи.
- Предварителен етап (преди събитието) – съставяне на организационен комитет, планиране на отговорности, ресурси, време.
- Предварителен етап (преди събитието) – организация и управление на маркетинга на спортното събитие.
- Същински етап (провеждане на събитието) – административни дейности и маркетинг.
- Същински етап (провеждане на събитието) – спортносъстезателни характеристики и материално-техническо осигуряване.
- Същински етап (провеждане на събитието) – организация и контрол на дейностите.
- Заключителен етап (след събитието) – дейности, свързани с човешките ресурси и материално-техническото осигуряване.
- Заключителен етап (след събитието) – административни и маркетингови дейности.
- Заключителен етап (след събитието) – отчет и оценка на събитието.

Обучаваните демонстрират уменията да анализират факторите от външната и вътрешната среда, да планират зависими и независими дейности, да формулират цели, да осъществяват управленски функции и да взимат и обосновават решения в качеството си на организатори на спортни събития.

Индивидуалното изпитно задание съдържа пълното наименование на училището/обучаващата институция, празни редове за попълване имената на обучавания, квалификационната форма, началната дата и началния час на изпита, краен срок на изпита – дата и час, темата на индивидуалното практическо задание и изискванията към крайния резултат от изпълнението на заданието. По решение на

комисията могат да се дадат допълнителни указания, които да подпомогнат обучавания при изпълнение на индивидуалното практическо задание.

Индивидуалните практически задания се изготвят от комисията за провеждане и оценяване на изпита по практика на професията и специалността в училището/обучаващата институция, в зависимост от специализацията по вид спорт на учениците. Всеки обучаван изтегля индивидуалното си практическо задание, в което веднага саморъчно написва трите си имена.

Примерно съдържание на индивидуалните практически задания:

1. Разработване на концепция на спортното събитие (място, вид, ранг).
2. Разработване на предварителен анализ на спортното събитие по отношение на неговата целесъобразност и финансова ефективност.
3. Разработване на структурата на организационния комитет на спортното събитие.
4. Представяне технологията на финансирането на спортното събитие – необходими средства и възвращаемост.
5. Описване на възможните стратегически партньорства.
6. Представяне на съпътстващи продукти, които могат да бъдат предлагани.
7. Описване методиката на образуване на цената и разпространението на пропуските за спортното събитие.
8. Разработване критерии за подбор на спонсори за спортното събитие.
9. Разработване на примерен спонсорски пакет за спортното събитие
10. Разработване рекламно съдържание и описване на типа медии, чрез които ще се разпространява.
11. Описание на изискванията към съоръженията и уредите за спортното събитие за дадения вид спорт.
12. Разработване изисквания към персонала – умения, квалификация и т.н.
13. Изисквания към акредитацията, настаняването и транспорта на делегациите.
14. Представяне влиянието на политическите фактори на провежданото събитие.
15. Описание как социално-културните фактори могат да повлияят на провежданото събитие.
16. Описание на въздействието на технологичните и икономическите фактори върху спортното събитие.
17. Разработване предварителен анализ на риска – какви са основните рискови фактори, каква е вероятността те да настъпят, с каква тежест ще се проявят и как могат да бъдат избегнати или преодоленни.
18. Разработване примерен спортен календар във вида спорт, като се спазват принципите на изготвяне на спортен календар.
19. Разработване и описване на система за класиране и провеждане на съответния вид спорт и характеристика на спортното събитие.
20. Разработване на програмата на провеждане на спортните събития.
21. Разработване на условията за участие в спортното събитие.

22. Организиране и подготовка на техническа конференция – описване основните задачи, етапи и акценти в провеждането на техническа конференция.
23. Разработване на модел за заявка за участие – основни графи и съдържание.
24. Допингов контрол – принципи, изисквания и осигуряване.
25. Контестации – описване процеса на подаване на контестации, изискванията към съдържанието и основните групи действащи лица.
26. Отразяване на спортното събитие – описване как може да бъде разпространено, представено и отразено спортното събитие по различните канали за информационно разпространение.
27. Отчет на спортното събитие – какво трябва да съдържа отчета, какви са основните принципи при изготвянето му.
28. Описване на различните функции на спортното събитие

2. Критерии за оценяване

За всяко индивидуално практическо задание комисията по провеждане и оценяване на изпита по практика на професията и специалността, назначена със заповед на директора на училището/ръководителя на обучаващата институция разработва показатели в зависимост специализацията по вид спорт на изпитваните и представените основни показатели в таблицата.

<i>Критерий</i>	<i>Максимален брой точки</i>
1. Способност за детайлен анализ на поставената задача.	10
2. Способност за подробно и последователно представяне на отговора за изучаваните теоретични основи.	20
3. Способности за коректна и логическа обосновка и защита на отговора.	20
4. Демонстрация на познания за организацията на събития във вида спорт	10
Общо:	60

V. СИСТЕМА ЗА ОЦЕНЯВАНЕ

Максималният брой точки за всяка изпитна тема или за всяко изпитно задание е 60. Неправилният отговор се оценява с 0 точки. Непълният отговор се оценява с част от точките за верен и пълен отговор.

Преминаването от точки в цифрова оценка, съгласно чл. 7, ал. 4 от Наредба № 3 от 2003 г. за системата на оценяване, се извършва по следната формула:

Цифрова оценка = общия брой точки от всички критерии / 10

Получената цифрова оценка се изчислява с точност до 0,01.

Оценяването на писмените работи от държавния изпит по теория е в съответствие с чл. 46 от Наредба № 3 от 2003 г. за системата на оценяване.

Изпълнението на практическото задание от държавния изпит по практика се оценява в съответствие с чл. 48 от Наредба № 3 от 2003 г. за системата на оценяване.

VI. ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА

1. Атанасова, Н. Маркетингови изследвания в спорта. София, НСА Прес, 2012.
2. Атанасова, Н. Маркетинг на спортната активност в образователната система. НСА Прес, 2012.
3. Банков, П. Управление на спорта в свободното време. София, Болид Инс, 2005.
4. Дашева, Д., Кръстев, Л. Теория на спортните състезания. София, НСА Прес, 2002.
5. Калайков, Й. Теория и практика на мениджмънта в спорта, София, Пропелер, 1996.
6. Калайков, Й. Мениджмънт на спорта. София, НСА Прес, 2008.
7. Сандански, И. Ефективен маркетинг и спонсорство на училищен спортен клуб. ЕС Принт, 2009.
8. Сандански, И. Мениджмънт на спортни събития. ЕС Принт, 2009.
9. Славчев, А., Й.Йотов. Правилознание в леката атлетика. Състезания в ученическа възраст – цели, организация, правила. ВТ, 2002
10. Чаушева, Р. Управление на развитието на спорта в България. 2013.
11. Цолов, Б. Мениджмънт на спорта (лекционен курс). София, Болид Инс, 2009.
12. Цолов, Б. Основи на маркетинга в спорта. София, Болид Инс, 2008.
13. Цолов, Б. Икономически отношения в спорта. София, Болид Инс, 2001.
14. Цолов, Б. Финансиране на спорта, София, Болид Инс, 2010.